

УДК 007: 304: [070+655+659+02]: 001
С 69

Соціальні комунікації в інтеркультурному просторі :
С 69 тези Другої Міжнародної науково-практичної конференції (16 листопаду 2017 р., м. Київ) / Інститут журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка. – Київ : Видавництво КУБГ, 2017. – 82 с.

УДК 007: 304: [070+655+659+02]: 001

Напрями роботи конференції:

- **Світовий та вітчизняний досвід розвитку суспільних комунікацій**
- **Розвиток сучасних досліджень у галузі комунікативістики**
- **Професійний потенціал майбутніх фахівців у сфері комунікацій в Україні та світі**
- **Проблематика сучасних досліджень в галузі психології та соціології масової комунікації**
- **Полі- та крос-культурність суспільної комунікації**
- **Кібербезпека та медіаосвіта як відповідь теоретиків та практиків на виклики сьогодення**
- **Перспективи розвитку видавничої справи в Україні**
- **Крос-культурний аспект рекламної та PR-комунікації**
- **Місія бібліотеки в умовах розвитку сучасного інформаційного простору**

Місце проведення конференції:

Інститут журналістики

Київського університету імені Бориса Грінченка
м. Київ, вул. Маршала Тимошенка, 13-б

Зміст

Світовий та вітчизняний досвід розвитку суспільних комунікацій

Бухтатий О. Є. ТРАНСФОРМАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ФУНКЦІЇ У ФУНКЦІЮ ПУБЛІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ У РЕАЛІЯХ ДЕМОКРАТИЧНИХ СУСПІЛЬСТВ	7
Бондаренко Т. Г. МОВНО-КОМПОЗИЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ АНОНСІВ В АСПЕКТІ ФОРМУВАННЯ АУДИТОРІЇ ТЕЛЕБАЧЕННЯ	10
Шмига Ю. І. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ РЕКЛАМНОЇ КОМУНІКАЦІЇ: ФУНКЦІОНАЛІСТСЬКА ПАРАДИГМА	13
Коваль С. В. ТРАДИЦІЙНІ ТА НОВІТНІ ФОРМИ ЗАЛУЧЕННЯ КОРИСТУВАЧЬКОГО КОНТЕНТУ	16
Нестеренко О. А. СПОСОБИ ОФОРМЛЕННЯ ФОТОКОНТЕНТУ В ЛОНГРИДАХ	19
Мельникова О. С. СОЦІОКОМУНІКАЦІЙНИЙ АСПЕКТ ДИСИДЕНТСЬКИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ (1986–1991)	22
Кузнецова М. О. СПОСОБИ ПОБУДОВИ КОМУНІКАЦІЇ З ГЛЯДАЧЕМ ПОПУЛЯРИЗАТОРІВ НАУКИ В НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИХ ТЕЛЕПРОГРАМАХ	25

Розвиток сучасних досліджень у галузі комунікативістики

Доній Н. Є. ПРАКТИКА «LIFE WRITING» В УМОВАХ ГІПЕРДИНАМІЧНОГО СУСПІЛЬСТВА	28
Нестеряк Ю. В. МІСЦЕ КОМУНІКАТИВІСТИКИ У КЛАСИФІКАЦІЇ НАУКОВИХ ДИСЦИПЛІН	31

Тези конференції

Санакуєв М. Г. НОВІ ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ – НОВІ ТРУДНОЩІ	34
Рак О. Ю. КОМУНІКАТИВНЕ «МЕНЮ» УКРАЇНСЬКОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ: ОЦІНКА ТА АНАЛІЗ	36
Белла М. В. ПРО ПОЗАРОЛЬОВУ ДОМІНАНТУ ВІРТУАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	38
Алтухова Н. С. ОСОБЛИВОСТІ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО НАПОВНЕННЯ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ЖУРНАЛІВ «КРАЇНА» І «УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ»	41

Професійний потенціал майбутніх фахівців у сфері комунікацій в Україні та світі

Сошинська В. Є. ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАЦІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 029 «ІНФОРМАЦІЙНА, БІБЛІОТЕЧНА ТА АРХІВНА СПРАВА»	43
Сошинська Я. Є. ПРОФЕСІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ФАХІВЦІВ З МЕДІАМЕНЕДЖМЕНТУ	45
Глебова Н. І. ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНИЙ ЧИННИК РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	47

Проблематика сучасних досліджень в галузі психології та соціології масової комунікації

Куцай Т. І. ВПЛИВ ГАСЕЛ НА ПОВЕДІНКУ ЛЮДИНИ ЯК СПОСІБ МАНІПУЛЮВАННЯ СВІДОМІСТЮ	50
Афанасьєв І. Ю. ЗБІЛЬШЕННЯ РОЛІ ПРИКЛАДНИХ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАСЕЛЕННЯ КИЄВА У РЕКЛАМІ, PR І ЖУРНАЛІСТИЦІ	53

Зміст

Перспективи розвитку видавничої справи в Україні

Осмоловська О. А. ФОРМУВАННЯ ВИДАВНИЧОГО НАПРЯМУ УКРАЇНСЬКОЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЯК НОВІТНЬОГО ТРЕНДУ РОЗВИТКУ ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ	57
Петренко-Лисак А. О., Лисак О. В. ЕЛЕКТРОННІ ТА ІНТЕРАКТИВНІ КНИГИ – МАЙБУТНЄ ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ І СУСПІЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ	60
Єжижанська Т. С. КОМУНІКАЦІЇ ВИДАВНИЧОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ У СУЧАСНОМУ МЕДІАПРОСТОРІ	63
Онищенко О. М. ТЕХНОЛОГІЇ ДРУКУ ТА ІНТЕРПРИТАЦІЯ ТЕКСТУ ШРИФТОМ БРАЙЛЯ У ВИДАВНИЧІЙ СПРАВІ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	68
Шмига О. Д. СЕРФІНГОВЕ ЧИТАННЯ ЯК ФЕНОМЕН ЧИТАЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ	73

Місія бібліотеки в умовах розвитку сучасного інформаційного простору

Макарова М. В. СПІВВІДНОШЕННЯ КУЛЬТУРИ І КОМУНІКАЦІЇ	76
Свердлик З. М. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РОБОТІ УКРАЇНСЬКИХ БІБЛІОТЕК	79

Місія бібліотеки в умовах розвитку сучасного інформаційного простору

Марія Макарова,

кандидат культурології, доцент кафедри бібліотекознавства та інформології

Інституту журналістики

Київського університету імені Бориса Грінченка

СПІВВІДНОШЕННЯ КУЛЬТУРИ І КОМУНІКАЦІЇ

Актуальність проблеми. Жодна культура не існує ізольовано, оскільки в процесі своєї життєдіяльності вона змушена постійно «звертатися» або до свого минулого, або до досвіду інших культур, забезпечуючи, таким чином, власний розвиток. У процесі цього розвитку кожна культура створює різні системи знаків, які стають своєрідними її носіями, здійснюючи трансляцію і зберігання культурної інформації. Самі по собі окремі знаки не мають сенсу і цінності, якщо вони не пов'язані між собою з іншими знаками і не входять до певної знакової системи, яка становить складову культуру того чи іншого часу, соціуму.

Метою аналізу є масив соціального досвіду людства в культурі, який постійно оновлюється, його зберігання і трансляція від покоління до покоління, різноманіття знакових структур – його носіїв.

Стан дослідження проблеми. Аналіз проблеми виконаний на основі публікацій вітчизняних науковців О. Берегової, О. Донця, М. Поповича, О. Потебні.

Знаковою системою, яка описує соціальний досвід і породжує новий досвід у процесі комунікації, є мова. Структура мови задає певний образ світу, спосіб фрагментації та синтезу його об'єктів. Одночасно мова виражає ціннісно-емоційне ставлення людини до світу, програмує переживання людьми тих чи інших описуваних подій і реакцію на них. Поряд з природними мовами, як засобом трансляції та передання соціального досвіду, величезну роль у соціальному житті відіграють мови мистецтва, науки, а також різні загальноприйняті набори сигналів і символів, що регулюють вчинки і дії людей. Всі вони можуть бути розглянуті як різні семіотичні (знакові) системи, що забезпечують відтворення і розвиток суспільства.

У кожному знаку закладено певний сенс, зафіксований попередніми поколіннями – адже культура будь-якого суспільства може існувати тільки завдяки спадкоємності поколінь. Однак культурна пам'ять не може передаватися генетично. Всі знання, вміння, навички, традиції, звичаї існують тільки в системі культури.

Тому збереження культури пов'язано з необхідністю збереження і передання культурної інформації кожному поколінню. Її передавання здійснюється за допомогою знаків від одного покоління іншому, від однієї культури до іншої. Цей процес є взаємодією культур. Дослідження у цьому напрямі свідчать про те, що зміст і результати взаємодії, об'єктивовані в різних формах, багато в чому залежать від здібностей суб'єктів взаємодії розуміти один одного і досягати згоди. Взаєморозуміння і злагода, головним чином, визначаються культурою кожної із взаємодіючих сторін, психологією соціуму, цінностями та нормами, які панують у тому чи іншому суспільстві. Такий тип взаємодії дозволяє говорити про міжкультурну комунікацію, яку можна визначити як обмін між двома або більше культурами, а також продуктами їх діяльності в різних формах і на різних рівнях на основі прямого і зворотного зв'язку. Це комунікація в різних національних культурах, комунікація різних епох, різних соціальних верств, різних вікових і гендерних груп. Якщо розуміти комунікацію в широкому сенсі спілкування, то вона завжди реалізується як діалог між культурами й індивідами, що є її носіями. Цей діалог забезпечується за допомогою мови як знакової форми культури, що дозволяє говорити про її символічну природу і, відповідно, комунікацію. Це означає, що будь-який предмет стає культурним об'єктом лише тоді, коли він набуває того чи іншого значення залежно від його включення у відповідну систему культурних відносин. Це включення здійснюється саме завдяки комунікації.

Комунікація включає в культурні відносини не лише так звані «високі цінності», а й будь-які знакові системи. Наприклад, побут, повсякденність, які є не менш важливими для розуміння культури, ніж «елітні» зразки, зафіксовані в мистецтві. Саме тому розуміння іншої культури забезпечується лише глибоким проникненням на всі її рівні, своєрідним вживанням в неї, а не через просте сприйняття зафіксованих культурних феноменів.

Система людських взаємин опосередковується культурою, яка визначає їх характер й ефективність. Але під час різних видів діяльності виникає потреба в пошуку більш досконалих та ефективних форм комунікації. Це породжує різні ролі і призначення тих чи інших її форм. Іншими словами, залежно від різноманітних причин різні форми комунікації отримують відповідне призначення в життєдіяльності суспільства.

Культура не може існувати поза комунікацією, спілкуванням, оскільки тільки в ході цих процесів здійснюється актуалізація повсякденного буття як буття спільного, досягнення відносної симетрії самоідентичності та соціокультурної іден-

тичності індивідів. Це перманентний і водночас спонтанний процес визначення і перевизначення життєвих ситуацій, з яких, власне, і складається соціальне життя. Таким чином, у сучасному глобалізованому суспільстві, зумовленому активним розвитком новітніх інформаційних технологій, культура постає соціально-комунікаційним інститутом, що забезпечує доступ до вітчизняних та світових ресурсів.

Список літератури

1. Берегова О. М. Культура та комунікація: дискурси культуротворення в Україні XXI ст./ Берегова О. М. ; Ін-т культурології Акад. мистецтв України. — Київ : Ін-т культурології АМУ, 2009. — 175 с.
2. Гадамер Х.-Г. Истинаиметод: основы филос. герменевтики: пер. с нем./Гадамер Х.-Г.; общ.ред. и вступ.ст.Б. Н. Бессонова. — Москва : Прогресс,1988. — 704 с.
3. Павлюк Л. Знак, символ, міф у масовій комунікації. — Львів: ПАІС, 2006. — 120 с.
4. Почепцов Г. Г. Теорія комунікацій. — Київ: Київ. ун-т, 1999. — 308 с.